Med 120 pustnimi skupinami se je na karnevalu predstavila tudi skupina iz Hrušice

Nemci poskakovali v ritmu škoromatov

"Narri narro!", pozdrav maskam, je verjetno drugi najbolj znan vzklik Nemcev - takoj za *"Prost!"*, s katerim nazdravljajo s pivom v roki. Na festivalu v nemškem Herbolzheimu sta odmevala oba, ko se je na mestnih ulicah družilo 120 pustnih skupin s skoraj 7000 maskami, med njimi tudi škoromati iz Hrušice.

Foto: David Vatovec

Škopiti s kleščami lovi dekleta, ki jih škoromati z zvonci s sajami mažejo po obrazu

Pregovorno veselje in rajanje Nemcev na njihovem Oktoberfestu skoraj zbledi ob veselju, ki ga prinese pust. In to se zgodi kaj kmalu po oktobrskem prazniku piva. Nemci namreč začnejo pustne festivale že kmalu po novem letu. Rajanja se vrstijo po mestih, na njih se predstavljajo številne zamaskirane skupine, ki ob zvokih godb korakajo po ulicah. Čarovnice strašijo dekleta, volkovi se zaganjajo med gledalce, norčki se prekopicujejo ... Godbe okrepijo svoje zasedbe z bobnarji, ki jih postavijo na čelo kolone, in njihovo udarjanje mami gledalce v poskakujoč ritem.

Med vsem tem bobnenjem so v mestecu Herbolzheim, nedaleč od meje s Francijo, za piko na i poskrbeli predirljivi zvonci škoromatov iz Hrušice. Skoraj 40 jih je odšlo na gostovanje v Nemčijo, s seboj pa so odpeljali cel tovornjak opreme; poleg zvoncev še jopiče iz ovčjih kož, visoke klobuke s pisanimi pirnatimi rožami in trakovi, črne plašče, široke krznene klobuke in velike lesene klešče za škopite, opremo za našemjena konja in kravo, otroke in kovček za ciganski par, bršljanova in brinova odela za zelene like in celo hišico z dimnikom, iz katerega se je kadilo.

Na 75. jubilejnem festivalu so hrušiški škoromati kot častni gostje iz Slovenije predstavili na čelu sprevoda kot ena glavnih atrakcij. In svojo vlogo so častno in glasno opravili. Poleg pozvanjanja z zvonci so mesto spravili na noge v ritmu Golice. Ta je v objem škoromatov z zvonci privabila čarovnice z lesenimi maskami, razigrana dekleta pa so v objem svojih velikih lesenih klešč lovili črni škopiti in jim lica mazali s sajami. Občudovanje pa sta na drugem koncu skupine škoromatov pritegnila še hodeča grma, brinov in bršljanov, ki se jima je letos pridružil še nov lik, odet v koruzne liste.

Herbolzheim je sodobno industrijsko mestece z 10.000 prebivalci na zahodu nemške dežele Baden-Württemberg. Tam je škoromate poleg nepregledne množice mask, župana mesta **Ernsta Schillinga** in slovenske vicekonzulke v Nemčiji **Andreje Horvat** sprejelo tudi nekaj Slovencev. V Herbolzheimu jih živi 30, prišli pa so tudi iz 180 kilometrov oddaljenega Stuttgarta, kjer so škoromati s svojimi zvonci pozvanjali na festivalu pred tremi leti. **HELENA RACE**

Foto: Helena Race

Foto: David Vatovec

Dvema zelenima likoma škoromatov, bršljanu in brinu, se je letos pridružila še koruzna maska

Foto: Helena Race

Na festivalu se je predstavilo 120 skupin iz Nemčije, Belgije, Švice, Nizozemske, Italije, Danske in Slovenije

Dve maski v muzej

Septembra lani je **Michael Stöhr** (na fotografiji v sredini) iz nemškega Diedorfa (pri Augsburgu) pohajkoval po Sloveniji in zavil tudi v Hrušico, kjer je spoznal škoromate. Njihove maske je želel dodati v svojo zbirko v muzeju mask. Škoromati so Stöhra zdaj obiskali na poti v Herbolzheim in mu podarili dve leseni obličji. Izdelal ju je **Dušan Štrancar**, ki je poskrbel za videz večine škoromatov. Kot je povedal, poskuša pri izdelavi mask iz lipovega lesa uporabiti čim več domišljije, in zato enemu doda črne brke, drugemu svetle obrvi, nasmešek ali spačena usta ... Ker so škoromati z nekaj deset liki precej majhna skupina, skušajo očarati tudi z raznolikostjo podob. Velike skupine, kakršne so se zbrale v Herbolzheimu, pa naredijo vtis s številčnostjo, čeprav so njihove podobe povsem enake, skoraj industrijsko izdelane.

Škoromate pa so še bolj očarale številne maske v Stöhrevem zasebnem muzeju. Dve maski iz Hrušice sta se pridružili kar 6000 tradicionalnim maskam z vsega sveta, razstavljenim po stenah in stropih več sob. Od slovenskih mask je v Stöhrevi zbirki že maska kurenta. Dva hrušiška škoromata sicer že več kot 40 let predstavljata Brkine v muzeju v Belgiji, dva sta na Hrvaškem, eden je v ljubljanskem etnografskem muzeju, za dva pa se dogovarjajo, da bi odpotovala celo v ameriški Cleveland.